

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 pett & Din 2.—, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3.—, večji inzerati pett vrt & Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 63, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 161. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

DRUGO DEJANJE DUNAJSKE OPERETE

Dr. Dollfussova vlada se je skrila v senco bajonetov in prav slabo kopira svojega berlinskega vzornika — Z edinstveno utemeljitvijo, da je seja parlamenta prepovedan političen shod, je vlada hotela onemogočiti delazmožnost parlamenta

Dunaj, 16. marca. Napovedi, ki so se širile že včeraj popoldne o tem, da namerava vlada s silo preprečiti pomembni sestanek Narodnega sveta, so se uresničile.

Kmalu popoldne so močni oddelki policije, ojačeni z oddelki Heimwehra in redne vojske, zasedli vse vhode v sejo dvorane parlamenta, da bi preprečili dostop narodnim poslancem. Krščanski socialci, ki so za to v naprej vedeli, na sejo sploh niso prišli. Velenenci in del socialnih demokratov pa so v pričakovanju takih ukrepov vlade že opoldne zasedli dvorano, tako da se je namera vlade izjavila. Predsednik dr. Straffner je, videč, da je drugim poslancem dostop onemogočen, že pred napovedano uro otvoril sejo s kratkim nagovorom, v katerem je pojasnil, da se redna seja, na kateri bi se izvolilo novo predsedstvo, ne more vršiti, ker vlada z bajoneti onemogoča narodnim poslancem izvrševanje njihovih dolžnosti. Zato je sejo takoj zaključil in si pridržal pravico, da skliče prihodnjo sejo

pismeno. Navzoči velenemski in socialnodemokratski poslanci so nato priredili velike ovacije za republiko in parlament ter protestirali proti nasilju vlade.

Ko je bila seja že zaključena in so poslanci začeli odhajati, je prihitel policijski predsednik in izročil predsedniku parlamenta pismo zveznega kancelarja dr. Dollfusa, v katerem naroča policiji, naj prepreči zasedanje parlamenta, ker smatra vlada to sejo parlamenta za naveden političen shod, ki pa je v smislu izjemnih določb vlade zabranjen. Seveda je policija prišla že prepozno in tako dr. Dollfussova klerikalna vlada ni imela prilike, naslajati se nad razganjanjem zastopnikov ljudstva, ki je po svoji večini proti sedanjemu klerofašističnemu režimu.

Postopanje vlade je povsem naravno izzvalo v vsej javnosti največje ogorčenje. Vlada je imela slabo vest in je ves večer in vso noč še nadalje strašila prazen parlament, v sedanjih poslopih pa je bila vojska, pojačana s heimwehrovskimi oddelki.

vso noč v naštrožili pripravljenosti. Tudi danes se patrolirajo po mestu močne patrulje peš in na konjih, da preprečijo vsako demonstracijo.

V senci bajonetov pa dr. Dollfussov režim nadaljuje v posnemanju Hitlerja svojo akcijo. Po hitlerjevskih metodah odkriva sedaj policija po vsej državi »zarote« komunistov in socialnih demokratov, da more vlada nastopiti proti njim. V inozemstvu so včeraj zasedli socialistični delavski dom in ga kratkoma zaplenili. Če listi proti takemu početju protestirajo, jih da vlada kratkoma zapleniti in odredi proti njim preventivno cenzuro, tako da onemogoča vsako kritiko.

Kljub ogorčenju, ki ga izziva postopanje vlade, pa smatrajo v političnih krogih klerikalno diktaturo dr. Dollfusa, ki ga ironično nazivajo »der kleine österreichische Mussolini«, za opereto, ki mora slej ali prej končati, kajti režim, ki ima proti sebi večino naroda, se ne more dolgo držati niti v Avstriji, kjer so bili nekoč Nemci navajeni vladati kot manjšina nad vsemi drugimi narodi.

Odgovor ministrskega predsednika dr. Srškića

Danes popoldne bo po zaključku načelne debate odgovoril na pripombe ministrski predsednik — Seja skupščine je trajala zopet vso noč

Beograd, 16. marca. Narodna skupščina je zasedala včeraj ves dan s kratkim opoldanskim odmorom nepretrgoma vso noč do 6. zjutraj. Načelna razprava se bo še danes nadaljevala in bo predvidoma končana okrog 6. zvečer, nakar bo odgovoril na pripombe posameznih govornikov v imenu vlade ministrski predsednik g. dr. Srškić. Po njegovem govoru se bo vršilo načelno glasovanje o proračunu. Za govor ministrskega predsednika vlada v vseh političnih krogih veliko zanimanje.

Seja je bila mestoma precej živahna in je prišlo, kakor smo že na kratko zabeležili, tudi do incidenta med narodnim poslancem Ivanom Urekom in dr. Nikićem. Ob koncu popoldanske seje je zaradi tega predsednik zbornice, ugotavljajoč, da sta se oba pregrešila, kaznoval dr. Nikića s pismenim ukorom, Ivana Ureka pa z izključitvijo od ene seje. Na popoldanski seji je med drugim govoril tudi narodni poslanec dr. Nikić, ki je demagoško napadal vlado in posamezne člane, češ da so federalisti. Branil je vse punktaše, kar je izzvalo v skupščini viharne proteste. V obširnem govoru je zavrnil njegove trditve minister g. Juraj Demetrović. Njemu kakor od dr. Nikića napadenemu dr. Kramerju je skupščina ponovno prirejala dolgočasne ovacije.

Na nočni seji je govorilo 11 govornikov, ki so se obiznjo bavili s proračunom in skoro brez izjeme najodločneje obsodili akcijo separatistov. Pozornost so vzbudile izjave, ki jih je podal v imenu madžarske narodne manjšine v Jugoslaviji narodni poslanec g. Gavro Szanto. Naglasil je, da so Madžari v Jugoslaviji pod sedanjim režimom docela enakopravni ter da nimajo prav nikake želje, da bi se ta država izpremenila in da o prihodnjem drugam. Predobro se zavedajo, da je enakopravnost zagotovljena samo tedaj, če bo na vsej črti zavladala resnična jugoslovenska politika narodnega in državnega edinstva. Najodločneje je zaradi tega obsodil vse poskuse, da bi se zlorabljalo Madžare za razne protidržavne akcije, o katerih nečjejo Madžari niti slišati.

Na današnji dopoldanski seji so govorili narodni poslanci gg. Gliša Tadić, Todor Tomić, Gavro Milošević, Ante Ažić, Stanko Srdulja, Nikola Preka in dr. Miroslov Stojadinović. Seja še traja.

Hitlerjeva samovlada

S posebnim pooblastilnim zakonom bo državni zbor docela izločen — Teror napadalnih oddelkov se nadaljuje

Berlin, 16. marca. Vlada bo predložila državnemu zboru takoj po konstituiranju poseben pooblastilni zakon, ki bo dal vladi možnost, da izvede vse nameravane reforme brez posebnega pristanka državnega zbora. Pooblastilni zakon bo predvideval tudi določbe glede spremembe ustave ter bo dal vladi najširša pooblastila. S sprejetjem tega zakona bo državni zbor takorekoč izločen, ker se bo sestajal samo od časa do časa, da sprejme izjave vlade. Pooblastilni zakon je namenjen za vso legislativno dobo sedanjega državnega zbora, to je do leta 1937. S tem zakonom bo uveden nekak hitlerjevski absolutistični režim.

Tudi dr. Luther gre

Berlin, 16. marca. AA. Za danes se pričakuje ostavka predsednika nemške države banke dr. Luthra, ki se ni mogel sporazumeti s predsednikom državne vlade Hitlerjem o smernicah, ki naj jih ima ta zavod pod novo nacionalistično vlado. List »Vossische Zeitung« misli, da bo za naslednika dr. Luthra imenovan bivši predsednik tega zavoda dr. Hjalmar Schacht. Schacht je bil predsednik nemške narodne banke od l. 1924. pa do l. 1930.

Pariz, 16. marca. AA. Iz Vratislave poročajo, da so nacionalsocialistični odborniki stavili na občinski seji predlog, naj občina izvoli Hitlerja za častnega meščana. Ker so ti odborniki v večini, bo njihov predlog sprejet.

Protesti iz inozemstva se množe

Pariz, 16. marca. AA. Po poročilu iz Bruslja je belgijski poslanik v Berlinu posredoval pri nemškem zunanjem ministru, naj se takoj izpusti belgijski književnik Robert Rabelais, ki so ga hitlerjevske čete aretirale v Düsseldorfu. Pruski notranji minister je nato odredil, naj belgijskega književnika izpusti iz Belgie.

Preganjanje socialnih demokratov

Pariz, 16. marca. AA. Havas poroča iz Karlsruhe, da je badenski komisar izjavil, da je policija odkrila neko socialnodemokratsko zaroto in da so člani te zarote hoteli diskreditirati nacionalne socialiste s tem, da bi bili prireditelji atentata na francoski konzulat v Karlsruhe, krivdo za atentat pa prevrnili na hitlerjevce. Komisar je pristavil, kakor trdi nacionalsocialistično glasilo »Der Angriff«, da bosta dva teh zarotnikov javno usmrčena na javnem trgu v Karlsruhe.

Berlin, 16. marca. AA. Policija je izvršila hišne preiskave v vsej umetniški četrti, kjer stanujejo in se zbirajo umetniki, književniki, igralci, novinarji, slikarji in drugi duševni delavci. Da bi hišne preiskave še bolj uspele, je policija poskušala vrtati v stanovanja prizadelekar

Francoska demarša v Berlinu

Pariz, 16. marca. Iz diplomatskih krogov se izve, da je izvršil včeraj francoski poslanik v Berlinu Francois Poncet novo demaršo pri nemški vladi zaradi vpada hitlerjevskih oddelkov v obmejno demilitarizirano cono. V glavnem pa se je demarša nanašala na kršitev mirovne pogodbe s tem, da so bili hitlerjevski napadalni oddelki priključeni nemški državi policiji. Mirovna pogodba točno določa številčno moč policije in je vlada s to naredbo mirovno pogodbo kršila. Francoski poslanik je opozoril na to, da bosta Francija in Anglija prisiljeni, zahtevati intervencijo Društva narodov, ako nemška vlada tega koraka ne bo preklicala.

Tudi Madžari se oglašajo

Pariz, 16. marca. AA. Po poročilu iz Budimpešte je kakih 20 madžarskih omladincev priredilo pred tamošnjim avstrijskim poslaništvom prijateljsko manifestacijo. Ko so omladinci zapeli madžarsko himno, so se napotili k poslaniku in mu osebno izročili spomenico, v kateri prosijo avstrijsko vlado, naj prostovoljno odstopi Madžarski Burgenland. S tem bi avstrijska vlada postavila na dnevni red mednarodne politike vprašanje revizije mirovnih pogodb.

Položaj v Ameriki se popravlja

New York, 16. marca. Včeraj je bila po 11-dnevem odmoru zopet odprta newyorška borza. Promet je bil naravnost ogromen. Tečajni papirjev so se popravili proti vsemu pričakovanju. Nekateri papirji so poskočili za 10 do 15 točk. Promet je bil tako velik, da je 3 milijone vrednostnih papirjev menjalo svoje lastnike. Tudi poslovanje bank, ki so obnovile svoj obrat, se razvija docela normalno, tako da so v finančnih krogih prepričani, da bo sedanja finančna kriza v kratkem prebrodena.

Berlin, 16. marca. Vseh pet narodnih socialistov, ki so bili zaradi umora nekoga Poljaka v Beuthenu obsojeni na večletno ječo, je bilo po naročilu Hitlerja včeraj izpuščenih iz zapore.

Veliko investicijsko posojilo v ČSR

Praga, 15. marca. d. Včeraj se je pričelo pomladansko zasedanje poslanske zbornice in senata. Veliko zanimanje je v javnosti povzročila predložitev dveh vladnih načrtov finančno-gospodarskega značaja. V prvem načrtu predlaga vlada že napovedano najetje državnega investicijskega posojila pod imenom »delovnega posojila«, s katerim naj bi se zbrali potrebni zneski za državne in samoupravne investicije za preskrbo dela tisočim brezposelnih. Posojilo se bo obrestovalo po 5 odstotkov ter se bo amortiziralo v 20 letih od l. 1935 dalje. Obresti bodo oproščene kuponskega davka, amortizacija pa se bo vršila z zbiranjem. Izzrebane zadolžnice bodo izplačane v nominalni vrednosti z 10 odstotno premijo. V zvezi s tem se je vlada odločila tudi za predložitev načrta, ki uvaja kuponski davek ter določa za gotove vrednostne papirje znižanje obresti. Finančni minister dr. Trapl je predložil ta dva zakonska načrta z ekspozicijem, ki ga je poslanska zbornica sprejela s splošnim odobravanjem. Oba zakonska načrta sta bila izročena proračunskemu odboru v proučitev z zahtevo, da predloži poročilo v 24 urah. Debatu v plenumu poslanske zbornice se je pričela že danes popoldne. Jutri bosta bržkone že odobrena, nakar im bo do konca tedna sprejel tudi senat.

Imenovanje suplentov

Beograd, 16. marca. S kraljevim ukazom so na predlog prosvetnega ministra postavili za suplente diplomirani filozofi Pretnar Borisava in Gapan Alfonz na klasični gimnaziji v Ljubljani, Radić Anton in Stanek Leopold na l. dr. realni gimnaziji v Ljubljani, Merhar Boris in Bajuk Božidar na II. dr. realni gimnaziji v Ljubljani, Prevec Silva na dr. realni gimnaziji v Kranju, dr. Dembis Ema in Liška Janek na dr. realni gimnaziji v Celju, Ingolič Anton na dr. realni gimnaziji v Ptuj, Šuško Josip na dr. realni gimnaziji v Mariboru in Prober Matija na dr. realni gimnaziji v Murski Soboti.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 2307.07—2318.43, Berlin 1362.36—1373.16, Bruselj 799.13, 803.07, Curih 1108.35—1118.85, London 196.69 do 198.29, New York ček 5689.36—5697.62, Pariz 225.32—226.44, Praga 169.80—170.76, Tret 292.96—295.36. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.10.

INOZEMSKÉ BORZE
Curih: Pariz 20.33, London 17.7750, New York 513.50, Bruselj 72.10, Milan 26.4750, Madrid 43.70, Amsterdam 208.15, Berlin 123.10, Dunaj 72.78—58.76, Sossja 3.70, Praga 15.33, Varšava 58, Bukarešta 3.08.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Macdonald potuje v Rim

Pred sestankom z Mussolinijem bo imel še razgovor s francoskim ministrskim predsednikom

Pariz, 16. marca. AA. Današnji »Figaro« komentira poročilo iz Ženeve, da namerava Macdonald odpotovati v Rim na sestanek z Mussolinijem. List je mnenja, da bo od tega obiska Francija imela samo škodo. Kaj pomaga, če Macdonald trdi, da želi ločiti Italijo od Nemčije. Taka operacija je danes že prekasna. Mi in naši zavezniki, nadaljuje list, pa bi morali nositi stroške tega sporazuma v obliki priznanja pomorske enakopravnosti na Sredozemskem morju itd. Sedanji položaj je posledica usodne Briandove politike popuščanja napram Nemčiji, tako da se je na podlagi tega mogla zopet dvigniti. Italija pa se je postavila na stran dvigajočih se narodov. Upajmo, zaključuje list, da bo predsednik francoske vlade Daladier, ki danes prispe v Ženevo, znal zavzeti energično stališče, sicer lahko pride do novih avantur in do neizbežne vojne.

Pariz, 16. marca. AA. Današnji listi so v strogi rezervi napram Macdonaldu in

njegovemu načrtu, ki ga bo danes predložil razorožitveni konferenci. Kaže, da bo skušal Macdonald po malem ugoditi vsem prizadetim strankam, s tem pa najbrž ne bo zadovoljil nikogar. Zaupajmo, pravi »Petit Parisien«, Macdonaldu, dokler se ne prepričamo o nasprotnem. Vemo, da je Macdonald zaradi hitlerjevstva zelo vznemirljiv.

Prav takšno rezervno kažejo listi tudi glede Macdonaldovega potovanja v Rim. Listi priznavajo, da bi bila zveza med Francijo, Anglijo in Italijo zelo dobrodošla, pravijo pa, da se ni treba udati pritiskom, grožnjam in zapeljivim frazam. Toda Macdonaldova želja, ki se hoče še pred tem sestati s predsednikom francoske vlade Daladriem, jasno dokazuje, da še vedno obstaja francosko-angleško sodelovanje in zato ni na mestu posmeh zvesti Macdonaldovega sestanka z Mussolinijem.

Po slabi tovarišiji...

Ljubljana, 16. marca. Po slabi tovarišiji rada glava boli. To je izkusil davi tudi neki rodoljub z dežele, ki se je bil včeraj pripeljal v Ljubljano. V nekem bifeju se je sčel s seznanjenim z dekletoma, črnolasko Marijo in plavalasko Julčko. Iz bifeja so zavili v restavracijo na polje vina, kar pa je bilo za dekleti premalo. Še par poljcev so popili in kmalu so bili vsi židane volje. Tedaj je rodoljub vstal in povabil dekleti s seboj. Zaman pa so po vsem mestu iskali prenočišča, vsi hoteli so bili polni. Rodoljub z dežele si je za znal pomagati. Zavil je v Tivoli, kjer se je z dekletoma vso noč v nekem paviljonu zabaval.

Ko se je davi ves vrtoglavi zbujal, je najprej opazil, da sta prijateljici izginitli. To ga sicer ni zalostilo, bolj trpko je pa bilo spoznanje, da je bil tudi šep prazen in da je listnica s stotaki izginita. Vse obupan je bil, saj ni imel niti toliko, da bi brzojavil domov, naj mu pošljejo denar za vožnjo. V zadregi je prišel na polje in povedal svojo zgodbo.

Policija je Julčko in Maričko, stari senci znanci, kaj kmalu našla. Julčka je priznala, da je izmaknila listnico z 9 stotaki. Sedem so jih še našli pri nji, dva sta bili pa že poginili. Rodoljub je bil nepopisno ginjen, ko je dobil nazaj listnico. Marička in Julčka sta pa romali v zapor.

Neki ugledni Ljubljancin je prejel te dni pismo, datirano iz Barcelone in pisano v italijanski. Podpisane je neki Valera Mountaneč, 78 Segundo fa, Barcelona, Spagna, ki v pismu pravi, da ima v depositu nekega kolodvora v Franciji naloženih 1.200.000 peset. Ker je pa v Španiji konfirman, mu je nemogoče dvigniti denar. Zato se obrača nanj, naj mu posodi večji znesek, ki ga rabi za odvetnika. Denar mu bo vrnil takoj, ko bo na svobodi, z bogatimi obrestmi.

To je star trik premetenega mednarodnega goljufa in opozarjamo občinstvo, da bi mu bilo ne naslediti.

Rimsko hišo odkopavajo

Ljubljana, 16. marca. Louca s cekini sicer še niso našli in tudi le posamezne slabe ohranjenosti novičke, pač pa vse dni iskajo temelje in kakih 60 cm visoko zidovje rimske hiše. Dosedaj je poslopje izkopano v dolžini nad 10 metrov, a prag leži blizu dva metra globoko pod tlorajem Bleiweisove ceste. Kakor je razvidno iz širine zidu, ki znaša sedaj predpisanih 45 cm, so stari Rimljani menda še vedeli za sedanje predpise in poznali naš sedanji stavbeni red. Temelji poslopja segajo kakih 60 cm globoko in med njimi so našli več stebričev nekdanjega hipokavsta, t. j. primitivne centralne karjave, ki so z njo Rimljani ogrevali svoja bivališča. V zemlji so delavci našli tudi več kamencev razdelanega mozaike, dosti kosti in pa tudi ostanke nekdanjega ognjišča. Nad tem poslopjem je bil v zemlji tlak iz opeke in ostanke starega zidovja, kar izpričuje, da je tu še pred nedavnim časom stal kak skedenj ali hlev. Odkopanost je bilo tudi nekaj stebričev obdelanih kamencev, vendar so pa vsi kvadrati brez napisa, kar so torej le ostanke stavb, ne pa nagrobnih spomenikov.

Kakor kaže, je bil ta svet še prekopan, saj so zlasti v Valvasorjevi dobi s pravo strastjo vse prekopali in preiskali za rimskimi spomeniki in so jih celo falsificirali, če niso mogli najti pravih. Izkopavanje vodi kustos narodnega muzeja dr. Ložar, ki sproti napravi potrebne načrte, vse je pa tudi fotografirano, da se vsaj v sliki ohrani znanost.

Velik požar v Marseillesu

Pariz, 16. marca. AA. Šnobi je v neki veliki skladnici rafineriji v Marseillesu izbruhnil požar. Nad 3000 ton eladiorja je v plamenih. Sodijo, da bo požar trajal nekaj dni, preden ga bodo mogli pogasiti.

Problem regulacije Ljubljane

Zanimiv referat višjega gradbenega svetnika ing. Poženela na diskusijskem večeru

Ljubljana, 16. marca.

Izmed številnih referatov petkovskega diskusijskega večera na magistratu, je bil nedvomno najzanimivejši referat mestnega višjega gradbenega svetnika g. Poženela o regulaciji Ljubljane. Predavanje, ki so ga pojasnjevali številni načrti, je bilo zelo obširno in povzemamo iz njega glavne misli.

Ljubljana se je razvijala ob vznožju grada, ki je v zgodovini prvič omenjen l. 1144. Sprva sedež deželni knezov, ki so jim sledili deželni grobovi, je grad pozneje služil za ječo, po najnovejšem projektu prof. Plečnika pa bo poslopje preurejeno v narodni muzej. Prvotno Ljubljano je tvorilo naselje med gradom in Ljubljano, Trančo in Hrenovo ulico, ki so ga v 12. stoletju obzidali. Mesto se je stalno širilo in si je postavilo prvi rotovž l. 1297, pozneje, l. 1484 so zgradili v renesančnem slogu na sedanjem mestu novega, sedanje baročno poslopje pa je nastalo v letu 1717. Vsi dohodi v mesto so obdržali prvotno lego. Tyrševa cesta za dohod s severa, Celovška za Gorenjske, Tržaška za juga, Karlovska za Dolenjske in Hrvatske, za vhodne strani pa Poljanska iz Zalogiške ceste.

Pred potresom se je mesto razvijalo popolnoma naravno in je šele potem dobilo prvi regulacijski načrt arh. Camillo Sitta. Načrt je predvideval Ljubljano južno od glavne kolodvorice. V letu 1912 je bil načrt razširjen tudi severno od kolodvorice, oblastno pa ni bil odobren. Najnovejši regulacijski načrt je napravil l. 1929 prof. Plečnik. Vsebuje ozemlje, ki ga obkrožajo nove projekti: velika krožna cesta od Zelene jame do veseljakovega, bežigranskega in šišenskega okraja v Zg. Šiško, odhod ob vznožju Rožnika in šišenskega vrha po Veliki poti proti viški cerkvi, obide nato naselbine v Mestnem logu in teče dalje po Trnovem in Krakovem preko Ljubljane in ob Grubarjevem kanalu zopet do Zelene jame. O podrobnostih načrta je »Slovenski Narod« priobčil v božični številki 1931 obširen članek. Po tem načrtu bi bil zgrajen nov kolodvor pri sv. Križu, vojaška municijska skladišča pa preložena proti Sotočnemu hribu in bi bili tako odstranjeni glavni oviri za razvoj mesta proti severu. Načrt je v vsakem pogledu idealen in ustreza v higienskem, prometnem in estetskem pogledu vsem zahtevam današnjega človeka.

Razvoj se zelo ovirale ožine ulic, ki so jih morali s precejšnjimi žrtvami odstraniti. Tako se je razširilo Gradšče z umaknitvijo Lučmanove hiše, odstranili se je vogal Muhleisnove hiše v Pražakovi ulici, razširila se je Gledališka ulica, s podaljškom Ašker-

čeve ceste se je napravila zveza s Tržaško cesto, odstranjena mestna hiša pa je Gajevo ulico otvorila prometu. Podrto je bilo tudi nekdanje Marijino kopališče, ki je zapiralo promet proti Prulam. V pogledu regulacije je mestna občina izvršila že dokaj dela, je pa še mnogo preostajajočih zadev. Najnovejša regulacijska dela so ob cerkvi sv. Jerneja, ob Celovski in ob novi šišenski cerkvi. Za izvajanje regulacije je bil ustanovljen regulacijski fond, ki se vanj stekajo dohodi od parcelacij, gradbenih taks, dohodki prodanih posestev in odkupnin ter letna dotacija 100.000 Din mestne občine.

Do leta 1894 je pomejir mestne občine obsegal 3484 ha 92 a 32 m². S priključitvijo Udmata je bilo pridobljenih novih 470.281 m². Leta 1913 je bila priključena še Sp. Šiška in se je Ljubljana povečala za nadaljnjih 2.647.418 m². Z inkorporacijami sv. Križa in Brin ob Tyrševi cesti meri danes pomejir mestne občine 38.907.168 m² ali 3890 ha 71 a 68 m². Po vojni se je mesto razširilo prav do sosednjih občin in vpliva nanje s svojimi napravami (ceste, kanalizacija, vodovod, plino- in elektrovožnja) ne samo na gospodarskem polju, temveč tudi v javnem življenju. Še nedavno kmečki značaj občin se je močno izpremenil. Razvoj Ljubljane in njen napredek zahtevata, da se iz stavbo tehničnih in gospodarskih ozirov priključijo vse te okoliške občine mestni občin v eno politično občino — »Veliko Ljubljano«. S priključitvijo vseh teh občin, bi Velika Ljubljana obsegala 97.514.909 m² in štela nad 90.000 prebivalcev. Bodoča površina mestne občine bi bila dva in pol krat večja. Na sestanku županov vseh prizadetih občin ni bilo načelnih ugovorov proti inkorporaciji.

Vzporedno s predelavo inkorporacije sosednjih občin tečejo tudi pripravljala dela za napravo regulacijskega načrta za vse to ozemlje. Plečnikov načrt se sedaj izpopolnjuje v detaljih. Okoliške občine nimajo izdelanih in potrjenih regulacijskih načrtov in jih izdelujejo le, če je le vložena kakšna prošnja za zidanje ali za parcelacijo. Da tako nastali regulacijski načrti ne odgovarjajo današnjim potrebam, kaj šele bodoči veliki Ljubljani, je povsem naravno. Zato predvideva tudi novi gradbeni zakon, da se vse obsejne občine vključijo v skupni regulacijski načrt, da se tako prepreči samovoljna ureditev komunikacij in zazidave. Priprave za regulacijski načrt velike Ljubljane so v delu pri mestnem gradbenem uradu in tudi v gradbenem odboru občinske uprave.

Kranj železomašniku Tomu Zupanu

Kranj, 16. marca.

Starejši Kranjčan je gotovo dobro pozna. Spominjajo se častiljivega profesorja, duhovnika, ki je večkrat prišel iz Okroglega v Kranj obiskat svoje znanke. Včeraj je daroval msgr. Zupan železno mašo.

Da mu čestita k izrednemu jubileju, je odšla manjša deputacija Kranjčanov danes popoldne na Okroglo. Mestno občino je zastopal župan g. Ciril Pirc, sresko načelnik g. dr. Franc Ogrin, podružnični direktor g. dr. Dolar in prof. g. Kolar, Češko besedo pa je bilantov ožji prijatelj svetnik g. inž. F. Kmetec.

Železomašnik jih je prisrčno sprejel v svojem gradu na Okroglem. Gospodje so mu v kratkih nagovorih čestitali v imenu korporacij, ki so jih zastopali. Zlasti so bili vsi veseli, da je še vedno telesno, zlasti pa duševno čil, prav tak, kakor so ga našli, ko so mu čestitali k 90 letnici rojstva. Zupan g. Pirc je izrazil prisrčno željo, da bi mu rad čestital k 100 letnici. Jubilar je vse gospode dobro poznal, zanimal se je za njihove domače razmere in druge zadeve.

Pogovor je namočil tudi na našega vladarja. Sivolasi železomašnik, ki ga vsi dobro poznajo kot idealnega narodnega delavca, je navdušen govoril o modrem vladanju našega kralja. Zlasti pa je povdarjal, da smo mi Slovenci dolžni največ hvaležnosti, ker nam je dal univerzo, ker bi sicer nič ne pomenili. Tega bi se morali vedno zavedati in uvaževati besede sv. Pavla, ki pravi: »Ljubite se med seboj! ne pa, da bi veljalo ravno nasprotno, kar se danes čisto dogaja. Treba nam je idealnih politikov. Za marsikoga pa bi bilo bolje, da bi trdnje prijel za plug, ker ga bolje pozna kot politiko.«

Dalje se je spomnil raznih naših veljakov, zlasti pokojnega župana Karla Šavlika. Omenjal je imena mnogih profesorjev kranjske gimnazije. Med kolegi pa je imenoval zlasti profesorja Wurmerja in Nejedle. Ves čas je jubilar sam vodil pogovor. Duševno ne kaže pravi nobenih znakov visoke starosti 98 let, tudi telesno je še svez in zdrav. Zlasti pa je še danes pozoren na vsako malenkost. Še vedno je oni gentleman, do skrajnosti obziren in takten inteligentni duhovnik, kakor je bil vedno znan med svojimi tovariši in hvaležnimi učenci. Tudi dva člana deputacije iz Kranja, župan g. Ciril Pirc in sreski načelnik g. dr. Franc Ogrin sta bila njegova učenca.

Ko je včeraj daroval v kapelici sv. bratov Cirila in Metoda železno mašo, je po službi bodril k medsebojni ljubezni. Še nekaj ne smemo pozabiti. Jubilar je eden tistih redkih ljudi, iz čegar ust ne pride alaba beseda, na vsakem se tako vsakdanjem človeku vidi samo lepo stran.

Deputacija se je pred odhodom vpisala v spominsko knjigo. Vse je povabil čestiljivi starček s prirojenjo ljubeznijo, naj ga še obiščejo. Iz srca mu želimo, da bi še dolgo živel in delal. Zlasti pa želimo, da bi srečno dokončal Spomine na Prešerna. Jubilar še vedno dela. Na njegovi mizi v delovni sobi, ki je polna cvetja, je poleg kup čestitk, tudi kup knjig, ki pričajo o pisateljski marljivosti železomašnika.

Preureditev občine Šmihel - Stopiče

Novo mesto, 14. marca.

Občina Šmihel - Stopiče na Dolenjskem je naša največja kmečka občina. Pri načrtu o združitvi občin so ogroženi njeni interesi, ker bi izgubila dokaj bogatih plodnih krajev ter jih morala zamenjati za slabe, nerodovitne. Predložila je zato banški upravi izpreminjalni predlog, iz katerega posnemamo:

Pri sedanjem načrtu preureditve te največje naše kmečke občine bi prišlo v njeno področje do 80% pasivnih krajev. Ze sedaj ni menda občine v banovini, ki bi imela večje naklade na direktne davke. Šmihel-stopičska občina pobira 210% in se s tem ne ve, če bo mogla kriti svoje stroške. Če bi se ji po načrtu odvzelo katastrálno občino Jurka vas in jo priključilo občini Toplice na Dolenjskem, v zameno pa bi se ji dalo celo podgorско občino Brusnice, ki je med najbolj pasivnimi kraji v banovini, občina brez dvoma ne bi mogla zadostiti potrebam, ki jo teže in dolžnostim, ki se ji nalagajo. Davčne obveznosti bi jo strle, saj bi imela v svojem področju kar osem šol. In od teh bo treba v Gaberju in na Dolžu graditi novi šolski poslopji, dogoloviti pa šolo na Slatniku. Ta je sredi dela zastala vsled pomanjkanja sredstev.

Da bi se upravna občina krila tudi s šolskimi občinami, bi bilo najbolje, da ostane občina Brusnice samostojna ter se ji priključijo vse v Brusnici in Gaberju vselane vasi kot tudi vasi Hrušice in Potov vrh. To je vse ozemlje do državne ceste Zagreb-Ljubljana. Vas Drganja sela, ki je vselana pod Sušice, naj bi prišla pod občino Toplice. Gorenja in Dolenja Straža, ki spada zdaj v občino Prečno, pa naj bi prišla pod občino Šmihel - Stopiče. Sploh vse vasi, ki so tam nekoč vložane v Valto vas. Na ta način bi se kraji v občini nekoč poddelili na polovico aktivnih in polovico pasivnih in davčna moč bi potem bila nekako zmogljiva. V elužaju, da merodajna oblast na to ne pristane, je Šmihel - stopičska občina za veliko občino Novo mesto okolica.

Rokomavh na poslu

Ljubljana, 16. marca.

Nekdar ne veš ne dneva ne ure... Ne nadočno vstopi možak, izgovori prošnjo kot formulo in, če je pripravljen, da bo prošnja obšla. Tako je v pisarnah, uradih, trgovinah. Najbolj živahen promet te vrste je pa v trgovinah Menda zato, ker so vse ob cesti, široko odprte in ker se v njih ponujajo razne dobrote same od sebe. Vendar se se dolejši ne dogajajo, da bi se prosilci postuževali kakšnih izrednih metod.

Te dni so zelo preplašene prodajalke v manjših mlekarah in delikatesnih trgovinah v samotnejših ulicah, odkar so zvedele, kaj se je zgodilo v ponedeljek v mlekar. ni na Židovski stezi. Vstopil je rokoma v osebni brezposelnega. Prodajalka ga je vlijudno vprašala, kaj želi. Možak je zagodrdel, da bi rad dobil podporo — v naravi ali gotovini — vseeno. Preden ljudje kaj dajo, se vedno nekoliko obotavljajo. Prodajalka pa tudi zelo težko čakajo kupce, dolgočasijo se in računajo na prste, za koliko bi morale prodati tisti dan, da bo plačan vsaj lokal. Posebno v novejših mlekar. nah, ki so se tako pomnožile zadnje čase, ne cvete posebno kupčija. Zato tudi ni prodajalka takoj ter oberoč postregla prosilecu.

A preden se je dobro zavedal, kaj se je zgodilo, je rokoma naglo stopil k nji ter jo pograbil z levico za vrat. Dočim jo je z levico krepko stiskal in ji tiščal glavo pod puž, je z desnico naglo basal v žepe razne dobrote, kar jih je dosegel. Ko je desnica opravila posel tako, da zanj ni vedela levica, je rokoma popihal dobro založen ter izginil v labirintu ulic. Preden je ne srečala prodajalka prišla k sapi, je bil zmikavt že kdove kje. In potem ni več pomagalo klicanje na pomoč in obupno tarnanje.

Najbrž bo treba uvesti novo panogo zavaranja zoper takšne ameriške rope, kar bo še najbolj učinkovito.

Suknjo je ukradel

Ljubljana, 16. marca.

Stanko Jenškovič je nepoboljšljiv dolgo-prstnež, ki je že nešteto krat prišel v konflikt z zakoni. Vedno se potika okoli in išče priliko, da bi kaj izmaknil. V soboto je šel iskati žrtve v čakalnici zobozdravnika dr. Verčona na Cankarjevem nabrežju. Meni, tebi nič, je odnesel z obočalnika v čakalnici trench coat nekega pacienta, ki je bil baš ta čas v ordinaciji. Dijač Vinko Žitnik, stanujoč v Lavričevi ulici št. 15, se je nemalo začudil, ko ni, dospeši ob ordinaciji, našel svojega plašča. K sreči je neki drugi pacient, ki je čakal v čakalnici, spoznal zlikovca in povedal njegovo ime dila. Žitnik je imel v žepu plašča usnjate rokavice, torbico s 6 ključi in škarje. Vse skupaj je bilo vredno 1070 Din. Zadevo je takoj prijavil policiji, ki je Jenškoviča včeraj popoldne aretirala. Pri njem je našla torbico s ključi, trench coat in rokavice pa je bil že prodal nekemu krošnjarju za bagatelo 110 Din. Čeprav je bil plašč skoro nov in je imel lepo podlogo. Policija je sledila tudi krošnjarja in plašč zaplenila ter ga vrnila lastniku. Jenškovič, ki je star 25 let in je brez stalnega bivališča, sicer pa ljubljanska srejsca, se bo moral zagovarjati pred sodnijo.

Policija je v tork popoldne aretirala v Studenčinski ulici že znanega 22-letnega Vladimirja K. zaradi nečistosti. Fant je v tem pogledu napoboljšljiv in je bil že večkrat kaznovan.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migreni, oči, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Iz Trebnjega

— Bratsko slovo. Prihodnjo soboto odide k vojakom član našega Sokola br. Peskar Franc iz Sevnice. Odhajajočemu bratu je priredil tehnični odbor pretekli tork prisrčno odhodnico, ki se je vršila v gostilni Springer. Društveni tajnik se je v lepih besedah poslovlj v imenu društva, še posebej pa se spogovoril društveni načelnik, ki je poudaril tem težjo izgubo, ker stoji društvo pred velikimi sokolskimi svečanostmi praznovanja 25-letnice društvenega obstoja in delovanja in bo br. Peskarja, kakor tudi druge brate, ki odhajajo še letos k vojakom, težko pogrešala.

— Trebnje! Letos proslavi naše sokolsko društvo 25-letnico svojega obstoja in bo pri tej priliki razvil prapor. Binkoštni prazniki so določeni kot zletni dnevi in le malo časa nam preostaja za tehnično delo v telovadnici. Zato naj vsi obrtniki in drugi stanovni odrede takoj, da pridno njih uslužbenici posestati redno telovadno ure, da se dobro pripravimo in da nas bo čim več. Telovadba članstva se vrši redno ob torkih in četrkih in naj ne bo nikogar, ki bi neopravičeno izostajal. Zdravo!

Iz Novega mesta

— Nocoj bo vodil tukajšnji učitelj Viktor Pirnat v Delavski zbornici v Ljubljani poslušalce po dolini gradov s slikami, ki jih je pokazal tudi v Novem mestu. Deloma je zbirka še izpopolnjena. Naš rojak, akad. slikar Božidar Jakac, bo za tem vrlet svoj še nepredvajani film »Dolina gradov«. Pripravljeni smo, da bo to bistveno pripomoglo k dvigu našega tujkega prometa.

— Mesto cvetja na grobove pred kratkim preminulih gg. inž. Zdenka Skaličeca in trgovca Jurja Pika so darovale občinski tukajšnje podružnice Kola jugoslovanskih sester po dve, sto dinarjev v društvene namene.

— Društva kmečkih fantov in deklet po okolici prav dobro uspevalo in štelebo prav umogoštevila članstva. V Birčni vasi jim je v nedeljo ob veliki udeležbi predaval ranatelj meščanske šole g. Anton Merič o kmetijskih uporih in njih posled-

cah, v tork zvečer pa je gotenskemu društvu ob polnočevitni udeležbi opisoval njihovo prelepo okolico učitelj Viktor Pirnat. Gotensko društvo si bo v kratkem nabavilo lasten skiotikon, kar bo zanimanje do predavanja le še povečalo.

— Jadranska straža bo imela v soboto 1. aprila svečano akademijo v Sokolskem domu in ne v telovadnici osnovne šole, kot je bilo prvotno poročano v Sokolskem domu se bo naslednje dopoldne tudi vršila oblastna skupščina Jadranske straže.

Beloznica

Koledar.

Danes: Četrtek, 16. marca katoličani, Hilarij, Ljuboslava, Heribert, pravoslavni 3. marca.

Današnje prireditve.

Kino Matice: Črni huzar.

Kino Ideal: Samo to noč...

Kino Dror: Ob zori.

Kino Šiška: »Nepoznani gost ob 20. Kolo jahačev in vozačev, občni zbor ob pol 18. v dvorani Kmetijske družbe.

Klub esperantistov občni zbor ob 20. v Delavski zbornici (nasproti knjižnice).

Predavanje g. Viktora Pirnata »O dolini gradov« ob 20.30 v Delavski zbornici.

Dejurne lekarne.

Danes: Bahovec, Kongresni trg 12, Hočev, Ljubljana VII. Celovška cesta 34. Ustar, Sv. Petra cesta 78.

— Izgubila sem note »Čolova kuhinja« v Tivoliju. Pošten najditelj naj jih odda v upravi »Slovenskega Naroda«.

Narodno gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 16. marca: ob 15. uri Voda. Dijaška predstava. Globoko znizane cene. Izven.

Petek, 17. marca: Zaprt.

Sobota, 18. marca: Gospa ministrica. Globoko znizane cene, od 5 do 16 Din. Izven.

Nedelja, 19. marca: ob 20. uri »Dame s zelenimi klobuki«. Izven. Znizane cene.

Nuščeva komedija »Gospa ministrica« se ponovi v soboto 18. t. m. zvečer v Ljubljanski drami. Opozarjamo na to izvrstno komedijo zlasti z ozirom na izredno nizke cene vstopnin (sedeži od 5 do 16 dinarjev, stolišča 2 in 1.50 Din). Predstava je izven abonmana.

V nedeljo 19. t. m. vprizori drama ob 20. uri francosko veseloigro »Dame z zelenimi klobuki« izven abonmana po znizanih dramskih cenah.

Premijera Shakespearejevega Hamleta v novem prevodu Otona Zupančiča bo predvidoma 25. t. m. Vlogo Hamleta igra izmenoma gg. Kralj in g. Debervec, ki tragedijo režira.

OPERA.

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 16. marca: Pri treh mladenkah. Red A.

Petek, 17. marca: Morana. Red C.

Sobota, 18. marca: Pri treh mladenkah. Red D.

Nedelja, 19. marca: ob 20. uri Manon. Znizane cene. Izven.

Abonenti reda A imajo drevi za svoj abonma operetno predstavo »Pri treh mladenkah« v režiji g. Zupana, ki igra tudi vlogo dvornega steklarja Tschölla.

V petek 17. t. m. se poje opera »Morana« za red C.

Premijera v operi. Sredi prihodnjega tedna bo v naši operi premijera Saint-Saensove opere »Samson in Dalila«. Opero dirigira dr. Svarga, režira prof. Šest. Posamezne vloge so zasedene: Dalila je ga. Thierryjeva, Samson g. Marček, Veliki duhoven g. Primožič, stari Hebrejec g. Betet, Abimeleh g. Marjan Rus.

Iz Trbovelj

— Občni zbor Esperantskega kluba. V šoli na Vodah se je pretekli nedeljo vršil občni zbor Esperantskega kluba. Delovanje kluba je bilo zelo uspešno, organiziral je dva tečaja, enega za začetnike, drugega za napredujoče člane. Oba tečaja je vodil prof. Modrijan. Klub šteje 30 članov. Pri volitvah je bil izvoljen večinoma stari odbor s predsednikom gd. Angelo Boškino in na čelu Esperanto se v Trboveljski dolini zelo širi, novi odbor bo pa predvsem stremel, da pritegne mladino v svoje vrste.

— Občinski glasilo. Zupanstvo bo pobiralo za tekoče leto naslednji davek na pso: za lovske 50, za druge pa 100 letno, poleg tega pa še 5 Din za znamko za vsakega psa. Lastniki psov čuvavje naj vlože prošnjo za znizanje davka na upravni odbor občine Trbovelje.

— Krošnjarska nadloga je v Trbovljah prav občutna. Včeraj je bilo v Trbovljah polno krošnjarjev, ki so vsiljevali svoje, večinoma manj vredno blago prebivalstvu ter s tem znatno škodovali naše solidne trgovce. Vsekarer je želeli, da oblast krošnjarjenje v občini zatne ali vsaj nekoliko zajezi, ker je ogrožen obstoj naših trgovcev.

— »Vražji Rudci« na Sokolskem odru V nedeljo 19. t. m. vprizori tukajšnji sokolski oder svojo deveto predstavo v sezoni sijajno burko »Vražji Rudci« v režiji br. Riharja. Predstava se prične ob 20.

Iz Semiča

— Vodnjak v bližini vasi Osojnik je najnujnejše potreben, ker kraj sploh nima vode, pa jo ljudje morajo od daleč prinašati. Leta 1920 je požar to vodo za tal upeljal, ker ni bilo vode za gašenje. Potreba je torej res očitna, zahteva po vodnjaku pa upravičena.

— Zaradi slabe letine in dvakratne zaporedne suše so tukajšnji kmetovalci v velikih skrbih za semenski krompir, kar je zelo važno, ker bo letošnje leto posevek sicer zelo majhen. Po možnosti želi občinski odbor podporo za umetna gnojila in modrv galico.

— Sokolski dom, Sokolsko društvo namrava skupaj s gasilskimi društvom zgraditi dom, v katerem naj bi bila tudi stanovanja za tuje. Občina prosi podpore, ali pa vsaj načrte za tak dom, ki je nujno potreben, ker silnoga daleč v okolici ni nobenega, obe društvi pa sta zelo delavni in podrtovni.

Zanimivosti iz domačega sporta

Primorje nastopi v nedeljo v Splitu proti Hajduku. — Smučarji so se preselili v gore

Ljubljana, 16. marca.

Primorje bo v nedeljo odigralo svojo tretjo prvenstveno ligo tekmo. To pot mora na vroča spitiška tla, njegov nasprotnik je slovit Hajduk, ki je med najresnejšimi aspiranti za naslov prvaka Jugoslavije. Hajduk odigra šele svojo drugo tekmo. Najprej je igrala v Splitu osiješka Slavija, ki je izgubila s tesnim rezultatom 1:2. Splitški Hajduk je za Primorje vsekakor najtrši oreh. Lani je na domačih tleh odpravil Primorjase s 5:1, v Ljubljani pa celo s 5:0! Upamo, da se bo letos Primorje boljše odrezalo, saj jih Starcu ni tako lahko naprati kar pet v mrežo.

Komaj se se začela ligin tekmovalnja, že so začeli deževati tudi protesti. Po zadnjih nedeljskih tekmah sta protestirala kar dva kluba, in sicer BSK ter BASK iz Beograda. BSK je prav nesrečno izgubil proti osiješki Slaviji. Kakor poročajo listi, je prišlo med tekmo do neljubega incidenta. Osiješka publika je dražila Tirnaničca, znanega internacionalca BSK. Ta se ni mogel brzdati, pa je skočil med publiko in prisilil nekemu gledalcu, ki ga je psoval, krepko zasužniti. Nastal je hud prepir, v katerega se je vmešala tudi policija in rezultat je bil ta, da je bil igralec Glisović član BSK, aretiran ter med tekmo odpeljan s igrišča. BSK se je zdaj pritožil na JNS, češ, da je večino tekme odigral samo z 10 igračmi in da je zato izgubil. Njegova uprava stoji tudi na stališču, da je za igrača sodnik najvišja avtoriteta na igrišču in se mora samo njemu pokoriti. Zato zahteva anulacijo tekme.

BASK je izgubil v Zagrebu proti Hasku z rezultatom 3:0. BASK se je pritožil zato, ker je sarajevski sodnik Focht Beograščanom razveljavil pravilno dosežen gol, s katerim je bil celo BASK v vodstvu. To je zelo depimiralo igrače in jim ubilo nadaljnjo voljo do igre. Vsekarer je res, da je BASK doživel previsok poraz. Zagrebški listi sami poročajo, da so bili Beograščani ves čas v premoči in da je bil tudi dosežen gol regularen. Zanimivo je kako bo savez rešil ta spor.

Beograjski listi poročajo, da krivda glede incidentov v Osijeku zadene v prvi vrsti sodnika, ki je bil premalo energičen, pa tudi v Zagrebu je nesposoben sodnik kriv visokega poraza BASK. Naš nogomet bo leha precej tudi na pomanjkanju dobrih in objektivnih sodnikov. O tem smo se prepričali tudi pri nedeljski tekmi v Ljubljani, ko je sodnik škodoval Primorjase za popolnoma regularen gol.

Smučarji sezone še niso zaključili. Pri nas je sicer prava spomlad, toda v hribih je še mnogo snega in smuka je ponekod baš zdaj najlepša. Zlasti velja to za višine nad 800 metrov. V nedeljo priredi SSK Maribor na Pohorju pri Seniorjevem domu tekmovalnja za diake in oficirje na 6 in 12 kilometrov. Pravico do udeležbe imajo samo verificirani člani mariborskega podsaveza Tekma za državno prvenstvo v smuku se bo vršila 30. aprila s Staničeve koče v Krmo.

(prej kvartet Glasbene Matice); pevci, ki jih vsi tako cenimo (Završana oče in sin. V. Pelan in J. Skalar), so dosegli izreden uspeh. Delavstvo je pokazalo, da prav dobro pozna dobro petje. Da je imel kvartet takšen uspeh, je pa tudi pripisovati srečni izbiri programa. Ljudje se še vedno najbolj ogrevajo za narodne pesmi in melodičnost. No, izredno jim je pa bil tudi vseh Adamičev »Vasovalec«, da so jim ga morali ponoviti kar zopet dokazuje, da ljudje nimajo slabega okusa in da imajo tudi najraje živahne in šegave pesmi. Kvartet je nastopil trikrat, vseh s tremi pesmimi, a moral je ponavljati. Vrh pevcu bodo morali še česče nastopiti na delavskih večerih, ker so se tako prijubili delavstvu.

Tudi pevki konservatoristki Korenčanova in Rudolfova, ki sta zapeli v duetu uravnoteženo, mirno ter skladno, sta bili toplo sprejeti. Izredno so se poslušalci navdušili za novo J. Skorpičovo skladbo »Spomin«, ki se odlikuje po sočni melodičnosti. V tem pogledu jo lahko primerjamo z nekaterimi našimi narodnimi pesmimi.

Koncertni del večera ni bil bogat le po obširnem sporedu, temveč tudi po lepih uspehih ter dobri izvedbi. Obiskovalci so bili zadovoljni.

Večer pesmi za delavstvo

Ljubljana, 16. marca.

Tudi smučni delavski večer »Svobode« in »Zarje« v Delavski zbornici je bil v slogu prejšnjih večerov na višini, po kateri so postale te prireditve tako priljubljene med delavstvom. Prevladoval je koncertni del. Predavanje o Hitlerjevem pokretu je moralo odpasti. Prireditelj pa ni bila zaradi tega nič krajša, godba »Zarje« je izpolnila vrzel.

Govorilni zbor »Svobode« je skrbno nastudiral Seliskarjevo pesem »Plačini dan«. Z učinkovitimi dramatičnimi detaili in s tehničnimi pripomočki so povzdignili deklaracijo nad običajno, šablonsko formo. Dobra je bila tudi recitacija ge. P. Skukove Seliskarjeve »Zemlje« — brez pretiravanja v patosu.

»Zarje« je igrala kot v posebnem živahnem nastrojenju, a disciplinirano in skladno kot vedno. Na račun okrnjenega programa nam je nudila še koncert v koncertu, tri prijetne komade. Pri njenem oficijelnem programu je bil poslušalcem najbolj všeč Dolinarjev »Delavski posrdav«, Med posebnih dogodke moramo šteti nastop »Zarje« novega pevskega kvarteta

Dnevne vesti

— **Kongres inženjerskih zbornic.** V nedeljo bo v Novem Sadu kongres inženjerskih zbornic. V soboto bo imela glavno skupščino središnja uprava združenja inženjerjev. Po dosedanjih pripravah se udeležijo kongresa okrog 500 inženjerjev. Tudi iz Ljubljane pride na kongres več inženjerjev, med njimi člana glavne uprave, predsednik ljubljanske inženjerske komore inž. Milan Suklje in podpredsednik inž. dr. Kasal. Inženjerji zavzamejo na kongresu stališče napram novemu gradbenemu zakonu, razpravljajo o kompetenci pooblaščenih inženjerjev in sklepih o vprašanju, ali naj se prisilna inženjerska združenja naslonijo na trgovske ali na obrtne zbornice.

— **Vpisovanje na zagrebški univerzi.** Tudi v Zagrebu se je pričelo v ponedeljek vpisovanje. Prvi in drugi dan se je vpisalo okrog 500 slušateljev.

— **Album o razmerah v naši državi.** Ljubljanski Rotary klub je sklenil izdati album o razmerah v Jugoslaviji in obrniti se je na druge Rotary klube v državi s prošnjo, naj mu pošljejo potrebne podatke o gospodarskih, kulturnih in drugih razmerah njihovega področja.

— **Važna socialna anketa v Zagrebu.** Banška uprava savske banovine je sklicala za nedeljo anketo, na katero je povabila vse organizacije delodajalcev in delojemalcev ter vse važnejše gospodarske ustanove. Namen ankete bo regulirati delovni čas pomožnega osebja, prepovedati nočno delo ženskam in mladoletnikom, prepovedati nočno delo po pekarnah, urediti vprašanje nedeljskega počitka, strožjega nadzorstva nad delom itd.

— **Fotografije za legitimacije izdelane od neupravičenih fotografov.** Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse, ki zaposlujejo trgovske potnike in jim morajo v smislu obstoječe uredbe predložiti potniške legitimacije s sliko, na razpis kr. banke uprave, po katerem se morajo odklanjati vse slike za legitimacije, ki niso izdelane od pooblaščenih fotografov. Z ozirom na to okoliščino opozarja zbornica vse trgovce, katere bodo prošile za izdajo potniških legitimacij, da ji pošljejo slike, ki bodo opremljene z žigom ohranitve s firmo upravičenega fotografa, ker se bodo sicer slike, ki bi bile izdelane od neupravičenih fotografov, zavracale.

— **Pocenitev perutnine in jaje.** Zaradi raznih težav in ovir pri uvozu perutnine in jaje v Nemčijo in Italijo so cene jaje in perutnine v Sremlu in Vojvodini zelo padle. Piščanci so se pocenili kar čez noč od 25 na 15 Din par, jaja se pa dobe na vseh po 16 do 18 par komad, v Novem Sadu na trgu pa od 28 do 35 jaja za 10 Din.

— **Mosor in Biokovo v filmu.** V torek je posetil režiser Ufinih kulturnih filmov dr. Schultze ravnatelja prirodoslovnega muzeja in predsednika Hrvatskega planinskega društva Mosor Grimoletto in ga prosil, da bi planinski društvo pomagalo izdelovati kulturne filme v Dalmaciji. Ufa namerava med drugim izdelati tudi kulturni film, ki bo prikazoval Mosor in Biokovo.

— **Koča pod Bogatinom** je stalno odprta in oskrbovana. Dohod od hotela »Zlatorog« je mogel s smučmi ali peš po sedaj markirani nekdanji vojaški poti. Od koč na Planini na Kraju (pod Bogatinom) so možne krasne ture proti Sedmerim triglavskim jezerom, Sedlu Bogatinskem, prehod v Govnjač, Podrto Goro, Škrbino, na Planino Vogel od koder je lep sestop na Zlatorog. Informacije se dobe pri podružnici SPD »Bohinje« ali pa pri gospodarstvu koč g. Tomažu Godcu v Bohinjski Bistrici.

— **Ameriški turisti v Dubrovniku.** V Dubrovnik je priplul te dni parnik »Empress of Australia«, ki je pripeljal več sto ameriških turistov. Američani so si ogledali mesto in pokopili po trgovinah mnogo dalmatinskih domačih izdelkov, potem so se pa odpravili v Kotor. 40 Američanov se je odpravilo v Kotor z avtomobili.

— **Zg. Benica-Sv. Jošt.** V nedeljo 12. t. m. je bil v Zgornji Benici kmetijski tečaj, ki je trajal ves dan. Predavatelj, sreski kmet, referent Sustić iz Kranja in pomočnik referenta g. Martelanc, sta predavala in demonstrirala kar najbolj nazorno. Pouk se je vršil po večini praktično, in sicer v hlevih, svinjarnih, dvoriščih in v sadovnjakih. Obisk je bil za našo majhno hribovsko občino zelo časten (nad 500 oseb). Poslušalci so sledili pouku z največjo pozornostjo, saj uvidevamo, da je naša rešitev ravno v izboljšani travništvu, živinoreji in sadjarstvu. Uvidevamo tudi, da nam je potrebna samostojna sadjarska podružnica.

— **Kaj je izumovno bivše radikalne stranke?** Beograjska »Politika« je objavila te dni vest, da je znala imovina bivše narodne radikalne stranke okrog 5 milijonov Din, od tega samo v gotovini okrog 3 milijone. Zdej pa priobčutela narodni poslanec Stavra Trković in trgovec M. Lukarević v »Politiki« izjavo, da ob prevzemu oskrbnih poslov nista prejela niti dinarja gotovine.

— **Kdo je kmet?** Udruženje vojninskih bank se je obrnilo na pravosodno ministristvo s prošnjo, naj se uradno ugotovi, kdo je kmet, odnosno koga je razumel zakonodajalec pod tem pojmom. Ministrstvo je odgovorilo, da je kmet tisti, ki so mu dohodki od kmetijstva večji, nego dohodki od postranskih poslov, ki se s njimi peče, čeprav bi bili davki od dohodkov od postranskih poslov večji od davkov, ki jih plačuje od dohodkov od kmetijstva.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večinoma še lepo vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in toplo. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 18, v Zagrebu 16, v Ljubljani 15,6, v Splitu 14 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,6, temperatura je znašala 0,8.

— **Dve nesreči.** Na 13-letnega Janeza Prašnika iz Horjula, se je doma podri kup desk in ga poškodoval na obeh nogah. — V Binklju pri Stari Loki je padla na 8-letnega Marjana Hafnerja bala sema in ga po-drla. Fantek si je zlomil desno nogo.

— **Zrtev požara** Na Dobravi pri Kamniku je te dni izbruhnil požar pri posestniku Prosenju. Pri reševanju predmetov iz goreče hiše je zadobil hude opekline na glavi 30-letna posestnikova hčerka Katarina, ki so jo morali prepeljati v bolnico.

— **S kolo po glavi 25-letnega posestnika** kovega sina Franca Novaka iz Loga pri Dragomlju, sta napadla v torek zvečer dva fanta in ga s kolo oplazila po glavi. — Slična usoda je doletela tudi posestnikovega sina Antona K. iz Grosupljega, ki ga je nekdo pretepel s kolo. Oba poškodovanca so prepeljali v bolnico.

— **Velika poneverba.** Na odredbo ban-ske uprave v Subotici je bil lani odpuščen občinski notar Aleksander Arsenijević iz Moravice zaradi zlorabe uradne oblasti. Pri reviziji knjig so sedaj ugotovili, da je Arsenijević oškodoval občino za 200.000, državo pa za 700.000 Din. Ko je Arsenijević zvedel, da so poneverbe odkrite, je izginil brez sledu.

— **Dve deklici zgoreli.** Blizu Čakovca se je pripetila v ponedeljek težka nesreča. Otroci so zakurili na livadi ogenj in zaželi skakati čeznj. Naenkrat je pa porinil neki deček 3-letno Matildo Ikalčić v ogenj tako, da se ji je vnela obleka. Otroci so zbežali v vas po pomoč, ta čas je pa zadobil otroček tako hude opekline, da je v bolnici kmalu umrl. V Čarugu pri Novem Sadu se je pa pripetila slična nesreča tudi v ponedeljek. Vasa Aleksandrova je pustila svoj 6-letno hčerko v kuhinji pri ognjišču, otroček se je preveč prižigal ognju, vnela se mu je obleka in dekletke je zadobilo tako težke opekline, da je kmalu v strašnih mukah izdihnilo.

— **Čirki-Metodova podružnica v Zidanem** mostu ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 19. t. m. ob pol 4. uri popoldne. 176-n

Doraščujoči mladini nudimo zjutraj čajico naravne »Franz Josefovce« grenčice, ki dosega zaradi tega, kar čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefovca« voda že pri malih največ težko zagatenih bolni-kih. »Franz Josefovca« grenčica se dobi-va v vseh lekarnah, drogerijah in spece-rijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— **Drugi mesečni živinski sejem** smo imeli včeraj. Živine je bilo precej, ker je bilo lepo vreme ter so jo zaradi tega lahko prignali tudi od daleč. Dosegli so bili nekateri živinorejci prisiljeni prodajati živino zaradi pomanjkanja krme, ne le, ker so bili v denarnih stiskah. Zdej pa nastopa pomlad in, če ne bo več snega, bo kmalu dovolj paze. Kljub temu je bilo včeraj še precej živine. Cene se bistveno niso spremenile. Kupčija je bila slaba kot navadno. Popoldne so se kmetje zopet ustavili pri Figovcu in Čestovarju. Kmetje so zvedeli, da baže niso dovoljene konjske kupčije po gostinskih dvoriščih. Pravijo, da ta pre-poved ne bo držala, ker je že od nekdaj dni običaj, da se kmetje ustavljajo z živino po sejmu na gostinskih dvoriščih, kjer tudi sklepajo kupčije, če že tako anesne. Kdo bi se pa branil kupčije, če je priika! Pri Figovcu je bilo včeraj popoldne zopet mnogo konj. Na dvorišču je bil tudi stražnik, ki je hotel napraviti red. Vele je hlapcu, naj bi umaknil konje bolj v kraju. Hlapec je dejal, da ne bo prestopil konj, dokler ne pride gospodar. Prišlo je do prerekanja. Stražnik je zahteval, naj se hlapec legitimira, hlapec se pa ni čutil krivega, zato se je četale bolj protivil stražniku. Končno se je spor tako zaostri-l, da je moral priti še policijski nadzornik. Kmetje so se s hlapčevim gospodarjem odločno zavzeli za hlapca, vendar ga je stražnik odgnal na stražnico, nadzornik je pa moral še nekaj časa tolačiti razburjenim kmetom, kaj se sme in kaj ne.

— **Prilaganje o pomladanskih delih** na vrtu, ki ga je imel snodi ravnatelj mestnih nasadov g. Anton Lap v okviru po-družnice SVD, je privabilo toliko poslušal-cev iz vseh krogov prebivalstva, da so bili zasedeni vsi sedeži prostorne risalnice na realki, mnogo poslušalcev je pa moralo predavanje poslušati stoje. Pred predava-njem je predsednik podružnice g. nadzornik Strekelj pozdravil navzoče in predavatelja ter pojasnil, zakaj so bila predavanja prekinjena in jih je podružnica morala s pomočjo ravnatelja I. realne gimnazije g. Ku-na Hočvarja preseliti na realko, nato je pa naznanil, da bo podružnica svojemu članstvu ter sploh lastnikom in prijate-ljem vrtov nadomestila odpadla predava-nja s praktičnimi vajami na vrtovih, po-zejuje bo pa priredila več izletov po na-lepših in navzornih vrtovih v mestu in okolici. Ker je predavanje g. Lapa prav sedaj aktualno, res poučno in popolnoma praktično zamišljeno, bomo v sobotni šte-vilki objavili kratek izvleček njegovih splošno potrebnih navodil za obdelovanje vrtov.

— **Uprava drsališča SK** lirijske prosi vse drsalc, da dvignejo svojo sportno opremo, drsalske čevlje in drugo iz omari-ke, ker jih je treba izprazniti zaradi pričetka sezone tenisa.

— **Dr. Mira Fink** od jutri, 17. t. m., zopet redno ordinira v Gledališki ulici 7.

— **Društvo »Tabore«** Drevi ob 20. uri bo v predstavi telovadnice na realki (Ve-gova ulica) predaval g. Dragovan Sepić o protifašistični koncentraciji v Parizu.

Iz Celja

— **Pri regulaciji Koprivnice** od mestne meje do izhva v Voglajno bo mestna ob-čina v svrhu omiljenja brezposelnosti za-poslila brezposelne delavce — največ 50 — in sicer predvsem take ki so pristojni v mesto Celje; če bi takih ne bilo, bi zapo-slila tudi druge brezposelne delavce, ki bi-va-jo že najmanj pet let nepretrgoma v ob-močju mestne občine celjske. Prizadejati naj se v to svrhu zglašijo v petek 17. t. m. ali soboto 18. t. m., obakrat med 9. in 12. ur dopoldne v klubovi sobi (št. 6) na mest-nem načelnstvu.

— **Umetni led iz mestne klavnice.** Mestno načelnstvo v Celju razglša, da je celjski občinski svet določil naslednje no-ve cene umetnega ledu iz mestne klavnice: 1 komad umetnega ledu (okrog 13 kg) stane domov dostavljen 8 Din (doslej 10 Din), 1 komad v klavnici 5 Din (doslej 7,50 Din), pri nakupu 10 in več komadov pa se računa za komad 4 Din (doslej 6 Din). Te cene so veljavne od 1. marca da-lje.

— **Staroslovenska cerkvena pesem v Celju.** V nedeljo 19. t. m. bo pripel v Cel-je znani Cirilo-Metodov zbor iz Zagreba. Ob pol 11. dopoldne bo pel v šupni cerkvi v Celju pri staroslovenski maši vzhodnega obreda Murgijio sv. Janeza Zlatousto, ob 16.30 na bo priredil v dvorani Ljudske po-solnice koncert staroslovenskih duhovnih nesmi. Ta koncert, ki bo za Celje gotovo orvovrsten umetniški dosežek bo prena-sala ljubljanska radio postaja. Vstopnice za koncert se dobe v knjižarnah K. Goričarja vdove in Slovenske tiskovne zadru-ga.

Na vrtu.

— **Strašno sem se prehladila.** Kaj de-late vi, gospod profesor, če se prehladi-te? — Kašljam, gospa, strašno kašljam.

Tudi ustne sluznice obolijo

če ust ne nequjete dnevno s pravim antiseptičnim sredstvom.

ODOL je antiseptičen in prode tudi v najbolj skrite kote in gube ustne dupline. ODOL ohrani usta čista ter jih reši vseh bakterij in uniči vse nabrane ostanke jedi. Uporabljajte zaradi tega za nego ust sigurno učinkoviti in že 40 let preizkušeni ODOL

Izlet po dolini gradov

K nocojšnjemu predavanju učitelja g. Pirnata. — Dolenjska v Jakčevem filmu

Ljubljana, 16. marca. Mnogim ljubljanskim fotomaterjem bo še v živem spominu lanski poletni izlet v »Dolino gradov« 120 Ljubljancanov in ne-kako toliko Zagrebčanov se je istega do-poldne sešlo na prostranem trgu dolenske metropole ter se potem v dveh smereh na-potilo po pisani in prelepi dolini gradov. Ta blesteči pridevek ona dolina med Gor-janci, kočevskim Rogom in vinskih gor, camu povsem zasluži, saj krije nad 30 sta-rinskih gradov, samostanov in sličnih zid-ov.

In po oni sanjavi dolini nas nocoj pope-ljeta Novomeščani akad. slikar Božidar Jakac in učitelj Viktor Pirnat. V zadnji dobi sta ona dva pač najbolj širila vest o skritih in tihih lepotah dolenske zemlje. Jakac s čopičem in kredo, Pirnat s per-sonom in besedo. Tujskoprometni razstavi predlaskim v Ljubljani in lani v Zagrebu ter letošnji razstava aginega dolenskega društva »Krkac« v Ljubljani, sta v sliki po-trdili resničnost številnih Pirnatovih pre-davanj po radiu in opisov po listih in re-vijah. Tudi Jakčevi dolenski filmi so bili kaj zgornova priča. Vendar nocojšnjega njegovega filma niso dosegli. Mojster je Jakac v sliki in to bodisi na platnu ali na papirju ali v filmu, v nocojšnjem filmu pa je mojster prekosil samega sebe.

Film prične z Novim mestom in nada-ljuje svojo pot po levem bregu Krke. Očarljivi so prizori z Otočca, raja dolenj-ske zemlje, in s sosedne Struge. Sanjava poezija dolenskih gor in gričev prevza-me gledalca, ki brzi z avtom po beli cesti pod vinogradi in zavije čez Krko na ravno šentjernejsko polje. Zanimiv je ogled osemne kartuzije Pleterje, edinega to-vrstnega samostana na Balkanu. Nič manj privlačne niso slike toštovskega gradu, zibelke Trdinovih bajk in povesti o Gor-jancih.

Uvodoma bo že učitelj Pirnat pokazal

Iz Škofje Loke

— **Troje predavanj o zaščiti civilnega** prebivalstva pred strupenimi plini smo imeli ta teden v Škofji Loki. Zadnje pre-davanje je bilo v nedeljo dopoldne v telo-vadnici nove šole. Obisk je bil zelo lep in so bili obsejni prostori skoro popolnoma zasedeni. Vrste plinov, njih učinek in obrambo pred njimi je obrazložil sprva zdravnik dr. Brezigar, potem pa gosp. Mi-hajlovič, ki je pokazal tudi plinsko ma-sko. Navzoči so sledili izvajanjem z veli-kim zanimanjem in so ob zaključku pre-davanja zaetavili poslušalci predavatelja-več vprašanj.

— **Izdaja zemljevida škofojloškega** okraja. Kar smo dolgo pogrešali, bomo vendarle dobili. Škofojloška podružnica SPD izda v kratkem izvrsten zemljevid škofojloškega okraja v velikosti 44x53 ter v merilu 1:75.000. Zemljevid je izdelal akademik Franc Otupar ter je s svojim poslom do malega gotov. Na zemljevidu bodo označene vse komunikacije, pripravi-ni smučarski tereni, avtomobilske zveze, važne zgodovinske točke; skratka vse, kar potrebuje tujec, ki prihaja med nas. Zem-ljevid bo opremljen tudi z voznimi redi avtobusov, označo restavracij in preno-čišč, da bo čim pripravlnejši. Na zemlje-vid, ki pomeni pri delu naše podružnice SPD lep korak naprej, se še povrtno ob-njegovem izidu.

— **Z občine.** Vsem interesentom je med običajnimi uradnimi urami na vpogled re-gulacijski načrt za severovzhodni del me-sta. — Občina je pozvala vse brezposelne, da se ji v svrhu dodelitve dela iz držav-nega fonda za brezposelnost prijavijo v pisar-ni. Škofja Loka ima v ta namen zoenkrat razpoložljiv kredit Din 5000.

z Kranja

— **Knjižna skola.** Kako po drugih me-stih bodo v prihodnjem tednu nabirali po mestu dijaki tukajšnje gimnazije knjige. Točnejši datum bomo pravčasno objavili. Meščanstvo naj daruje knjige, ki jih lahko pogreša.

— **Uspeh mladinski koncert.** Koncert, ki ga je preteklo nedeljo priredila Glasbena šola, je sijajno uspel. Bil je tudi lepo ob-iskan, kar priča o uvidenosti našega ob-činstva, ki je treba gmetno in moralno podpreti edini glasbeni zavod v Kranju, ki mu sicer tudi preti gospodarska kriza z uničenjem Spored je bil bogat in pester; obsegal je violinske, klavirske, orkestral-ne in pevске točke. Uspeh priča o izredni marljivosti in trudu ravnatelja Glasbene šole g. A. Fakina in njegove gospe. Občin-stvo je nastopajoči mladini navdušeno plo-skalo. Šoli, ki vrši na področju mladinske glasbene vzgoje važno kulturno delo, želi-mo še mnogo takih uspehov. Glasbena šola bo priredila v bližnji bodočnosti mladins-ke koncerte po vseh večjih k.r.ajih Gorenj-ske; prvo gostovanje bo v nedeljo 26. t. m. v Trzinu, prihodnji mesec pa v Škofji Lo-ki in na Jesenicah.

— **Članski sestanek SK Korotana.** V petek ob 20. se bo vršil v restavracijskih prostorih Narodnega doma članski sesta-nek s sledečim dnevnim redom: ustanovi-tev sekcij, volitev načelnikov sekcij, de-lovni program in slučajnosti. Vsi člani naj se udeležijo tega sestanka. Posebej opozar-jamo se nogometaše in hazenaše.

— **Prosvetni dan.** ki ga tudi letos pri-re-di prihodnjo nedeljo Sokolska župa Kranj, bo gotovo najbolj obiskana prireditve v letu. Koncert se vrši v Narodnem domu, začetek ob pol 16. Zeleniške zveze so vse-stransko zelo ugodne.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

A. D. Emeryc

Dve siroti

Roman

In tako je tudi storila. Zakričala je na vso moč.

Njen krik je zaslísal mlad mož, ki je baš prihajal, menda da bi se pridružil falotom, kajti čim je zagledal Marjano, je vzkliknil:

— To gospodično pa poznam!...

To je lepa Marjana.

Čim je nezn. ec izgovoril njeno ime, si je ubogo dekle nekoliko opomoglo od strahu, saj upanje na rešitev še ni bilo pokopano.

In v njenem srcu se je oglašil čut hvalečnosti do neznanca, ki ji je bil prihiel na pomoč, ko je bila nevarnost največja.

— Roke proč od tega dekleta! — je zarohnel. — S prvim, ki bi ji prišel na glavi, obračunam jaz.

Tem besedam je sledilo zamolklo mrmranje iz krova postonačev, ki ni so hoteli izpustiti svoje žrtve.

— Ah, tako! — je vzkliknil eden in premeril nepričakovane tekmece s srditim pogledom. — kdo pa pravi, da ne pripada nam enako kakor tebi?

— To bomo šele videli! — je zakričal neznanec in dvignil težko palčko.

In ne da bi še kaj grozil, je začel udarjati s palico okrog sebe tako jun...o, da se je kmalu vsa tolpa razbežala.

Potem se je pa obrnil k Marjani, rekoč:

— Prosti ste, gospodična!

In ko si je brisal potno čelo, je Marjana opazila, da je roka pogumnega mladence okrvavljena.

— Ranjeni ste! — je dejala.

— O, saj ni nič hudega, samo praska je... pri nas doma smo bili vameri še drugačnih.

In poklonil se je, rekoč:

— Zdaj pa pojdite hitro domov...

in nikar se ne bojte, za vami pojdem.

Ko je prišla do vrat hiše, kjer je stanovala, se je obrnila k mladencu, rekoč:

— Stori mi veliko uslugo, gospod, in ne vem, kako bi se vam zahvalila...

Ni odgovoril, samo v oči ji je pogledal in že se je nekaj čudno zganilo v njenem srcu.

Hotela je zatisniti oči, pa so ostale uprte v neznančeve oči.

Marjano je nenadoma obšla rdečica. Močje je obstala pred svojim zadržanim, ne da bi pomislila, da stoji pred vrati domače hiše, da je že pozno in da bi se spodobilo zahvaliti se in oditi...

Proti svoji volji je ostala nepremično pred pogumnim mladencem. In da bi svojo neodločnost vsaj deloma prikrila, je dejala živo:

— Zdaj pa vidim, da ste težje ranjeni, nego ste trdili.

— Gospodična, ta praska me bo spominjala, da sem bil tako srečen, da sem vam lahko priskočil na pomoč.

Marjana se je zdržala. Neznaneve besede so vzbudile odmev v njenem srcu.

— Vaš nastop, — je dejala z rahlo drhtečim glasom, — spada med tiste, ki...

Obotavljala se je.

— Ali mi nečete ponuditi častne nagrade? — jo je prebil mladenci smeje. In njegov pogled se je znova zapičil v Marjanine oči.

Dekle je še vedno stalo in zrla nepremično za mladencem, dokler ni zavil za vogal stranske ulice.

In ko ga že ni mogla več videti, je še vedno stala zatopljena v sladke misli.

Kaj se je bilo zgodilo z njo? Kakšna izprememba je bila nastala v nji?

Zakaj naenkrat ta zamišljenost? Zakaj ji je šinila v glavo misel, da se je neznanec skrčil za vogalom in da ji bo sledil?

Zakaj je bila kar nekam razočarana, ko je spoznala, da se je zmotila?

In zakaj se je vračala naslednjega dne iz delavnice počasi, kakor bi upala, da zagleda svojega zaščitnika? In zakaj je slutila, da je to on, ko je opazila, da gre nekdo za njo? Zakaj je bila srečna pri misli, da je prišel, da bi jo zopet videl in jo ogovoril?

Saj baš v tem je vsa skrivnost porajajoče se ljubezni.

Marjana Vauthier je že sprejemala neznančeve izraze udanosti; bila je tudi pripravljena odgovarjati na nje.

Dala se je zapeljati obljubi »večne ljubezni«...

V začetku svojega ljubavnega razmerja z Jakobom Frochardom je bila najsrečnejša ženska.

Potem je pa prišlo iztreenjenje.

Marjana se je razočarala v svojem ljubčku. Fant je ravnal z njo zelo spretno, da bi dosegel svoj cilj.

Ljubila ga je od prvega trenutka njenega srečanja. Udala se mu je, ne da bi pomislila, kaj ji prinese bodočnost.

Videla je samo Jakoba, živela je samo zani. In ko se je pripodil prvi oblak na nebo njune zveze, je našel Marjano še bolj kakor kadarkoli pripravljeno ponuditi mu roko v spravo.

Sproti je oprasčala in odpustila Jakovu vse, pa naj je storil karkoli. Nič mu ni zamerila, če ji je delal sramoto s svojo lenobo in svojimi nepravilnostmi, vedno večjimi in večji zahtevami; mislila je, da ga bo spravila s potrebnostjo v ljubeznijo na pravo pot.

— Z lepim zgledom pojdem naprej, — je pomislila, — in ko me bo videl, kako neprestano delam zanj, se bo gotovo sramoval svoje lenobe.

In mislila je, da se bo Jakob končno lotil dela, da ji olajša življenje in jo osreči. Saj bi mu bilo treba žrtvovati samo nekatere grde navade in opustiti stike s pokvarjeno družbo.

Upala je trdno, da ga pripravi do tega. — In pripravim mu tako prijetno, tako udobno domače ognjišče, da se ne bo mogel nikoli več ločiti od mene, — je govorilo iz nje sladko upanje.

Uboga Marjana, ubogo dekle, z najplemenitejšimi čustvi v srcu je mislila, da se bo Jakob, ta postopač, prepeač in lenuh, tako poboljšal, da bo živel samo za njo.

Gorje, najbrilkejšje razočaranje je kmalu uničilo te sladke sanje!

Komaj je bil vzbudil upanje na svojo poboljšanje, se je Jakob še bolj pogreznil v brezdelje in pohajkovanje.

Marjano je to zelo bolelo. Stori pa ni ničesar, da bi se ločila od njega, ki je tako grdo odgovarjal na njeno ljubezen in udanost.

Bila je že docela pod njegovim vplivom. In moč, ki jo je imel nad njo on, ki je bil znal postati njen gospodar, je bila tako velika, tako neomejena, da je izgubila nesrečna korak za korakom vso svojo silo, vso svojo voljo. Bila je že daleč od te preplaše-

ne ženske, drhteče pod Jakobovim pogledom, do dekleta, ki je nekoč tako pogumno odbijalo vsiljivce in se ponasala s svojo neodvisnostjo.

Marjana ni več čutila v sebi poguma, da bi se postavila po robu svojemu tako slabemu in plahemu srcu.

Na ulici.

Prvi slikar: Ali vidiš tistole damo? Ne moreš si misliti, koliko ji dolgujem. Nikoli ji ne bom mogel poplačati.

Drugi slikar zavistno: To je gotovo tvoja mecenka.

— Ne, temveč moja gospodinja.

Francija

gradi največjo ladjo sveta

Parnik „Normandie“ bo dolg 313 metrov in bo imel prostora za 3490 ljudi

O največji ladji sveta, o jeklenem francoskem kolosu »Normandie«, ve svet še malo. Ladja je dolga 313 m, visoka 39 m, njena največja širina znaša 36 m, tonaža pa 75.000 ton. Da bo obseg tega morskega orjaka bolj razumljiv, naj omenimo, da je visok približno tako, kakor osemnadstropna hiša, tehta pa toliko kakor 75 vlakov po 100 vagonov. Trup ladje je jeklen in tehta sam 30.000 ton. Na ladji je prostora za 3490 ljudi, od teh 1320 moških, 930 pomikov I. razreda, 680 pomikov II. razreda in 560 pomikov III. razreda. Orjaška ladja bo vozila na progi Le Havre—New York.

»Normandie« bo električna ladja. Zaloge energije bo vozila s seboj v obliki nafte, spravljene v cisternah s skupnim obsegom 9600 kubičnih metrov. Z nafte bodo kurili 29 parnih kotlov na pritisk 28 atmosfer, na 350° segreta para bo gonila štiri turbine, zvezane s štirimi generatorji na izmenični električni tok z napetostjo 5000 V. Električni tok bo gonil štiri elektromotorje, ti pa vijake. »Normandie« bo dosegla hitrost 54 km na uro. Za to hitrost so izbrali tudi primeren dolžinski profil ladijskega trupa, tako

da je ladja razmeroma zelo dolga in ozka. Profil so izbrali izmed 60 preizkušenih modelov. Gornji krov in ves zgornji del ladje je konstruiran po vzorcu aeroplanov, da bo tudi zračni odpor čim manjši. Nova ladja bo vozila vsakih 14 dni v Ameriko in nazaj. Velike ladje morajo biti namreč vedno na poti, da se amortizirajo in zato jim je odmerjeno razmeroma kratko življenje, ker se v dobrih 20 letih že obrabijo.

Tudi stranska oprema ladje, zlasti navigacijska naprava, naj bo višek francoske industrije in tehnike. Najtežja naloga je pri gradnji vsake ladje spuščanje na morje. Pri spuščanju se je že marsikatera nova ladja pokvarila. Ladje grade na obali, obdane so z ograjami in počivajo na lesenem ogrodju, na tako zvani zibelki, ko so pa lograjene, jih spuuste na morje po p.ševnih s.neh. Pri spuščanju »Normandie« na morje je pomagalo 600 moč. Ladja bo ločena na načrtu najbrž šele prihodnje leto. Francoska »Compagnie Generale Transatlantique« gradi ta orjaški potniški parnik, da si pribori prvenstvo na morju. Francija dobi s tem največjo ladjo sveta.

Sabotaža v sovjetskih elektrarnah

Sovjetska državna politična uprava je uvedla preiskavo v celi vrsti primerov, ko so se ponavljale poškodbe velikih elektrarn, tako v Moskvi, CeljabinSKU, Sujevu in Zlatoustu. Preiskava je dosegla, da gre za delovanje skupine nasprotnikov sovjetskega režima med državnimi uslužbenci, spadajočimi pod ljudski komisariat težke industrije, ki so si bili postavili za cilj uničiti sovjetske elektrarne in ustaviti tako obratovanje mnogih državnih tovarn. Pri tem so sodelovali baje tudi nekateri uslužbenci angleške tvrdke Metropolitan Vickers, ki delujejo v sovjetski Rusiji po pogodbi te tvrdke na polju elektrifikacije.

Aretranih je bilo 31 osumljencev, med njimi glavni inženjer elektrotehnične gradbenega oddelka elektrotehnične zveze sovjetske Rusije Gartenstein, glavni inženjer moskovske zveze državnih elektrarn Krašenikov, njegov namestnik Šilkin in še več drugih sovjetskih uslužbencev. Aretrali so pa tudi angleške državljane, uslužbene pri tvrdki Metropolitan Vickers, in sicer šefinženjerja Lessley Thorntona, zastopnika tvrdke Alana Mounghousa, inženjerja Williama Macdonalda in Johna Kushneya, monterja Charleya Nordwalla in monterja Gregoryja. Po zaslišanju so pet aretrancev izpustili, morali so se pa pismeno zavezati, da ne bodo zapustili

svojih stanovanj. Med temi sta tudi dva Angleža. Preiskava se nadaljuje in konec bo seveda ta, da bodo večino osumljencev ustrelili.

Spor zaradi najlepše Turkinje

Vsakemu dobremu Turku, ki se spominja sladke mikavnosti zastrtih ženskih obrazov in romantičnega haremov, ki še niso izgubili svoje veljave, se morajo zjeziti lasje na glavi, ko čita in sliši, kaj se godi sedaj v bivši sultanovi državi. Turški tisk je te dni ves v ognju zaradi volitev turške kraljice lepote. Skupina turških listov je dosegla izvolitev Nazire za lepoto kraljico, pred njenim kronanjem je pa začel opozicijski tisk srdito kampanjo proti izvolitvi in je predlagal novo kandidatko Ferihe Hanum, ki jo je priznalo občinstvo za lepšo od Nazire.

Posledica je bila, da je vložil glavni urednik lista »Republika« tožbo proti glavnemu uredniku konkurenčnega lista zaradi načina, kako je list pisal o lepoti kraljici Nazire, protežiranci lista »Republika«. S tem pa spor še ni bil poravnat. To vprašanje državnega pomena je prišlo celo pred parlament. Nek poslanec je predložil celo osnutek zakona, ki naj bi se z njim reformirale lepote konkurence, a drugi, gotovo pametnejši poslanec, je interpeliral vlado, da-li bi ne bil že čas prepovedati te bedaste lepote konkurence. Poleg tega se

pa tožita obe kraljici lepote medsebojno zaradi žaljenja časti.

Carjeva glava v Moskvi?

V Parizu izhajajoči ruski emigrant-ski list »Poslednjaja Novosti« priobčuje pripovedovanje menih Ilidora, ki je zelo dobro poznal carsko rodbino in jo je videl tik pred umorom 20. marca 1919. Marsikaj se da glede usode carske rodbine prekontrolirati po podatkih iz znane knjige preiskovalnega sodnika Sokolova »Umor carske rodbine«. Sokolov piše, da se je odpeljal 19. julija, dva dni po umoru carske rodbine, iz Jekaterinburga v Moskvo poseben kurir z dokumenti, ki se je za nje zelo zanimal centralni izvršni odbor. Takoj je brzojavil Sverdlovu uralski vojni komisar Golosčekin. Sokolov pravi, da je bil poslan v Moskvo Jurovski, ki je vzel s seboj tudi Volkova in Gusjeva.

Sokolov citira izpovedbe izvoščaka, ki je peljal Jurovskega v Jekaterinburgu na kolodvor. Izvošček je pravil: »Iz hiše trgovca Ipatjeva, kjer je bila carska rodbina umorjena, so prišli trije možje, ki so s pomočjo podčastnika rdeče armade prinesli in spravili v kočijo osem kosov prtljage. Na enem kovčegu iz črne usnje je bil voščeni pečat.« Ni izključeno, da so se hoteli boljševiški kolodvoje prepričati, da je car res mrtev in so zahtevali, naj morilec pripelje carjevo glavo v Moskvo. Seveda pa v Moskvi o tem nočejo ničesar slišati in če je bila carjeva glava res prepeljana v prestolnico, se je zgodilo to v največji tajnosti.

Oče ne pozna svoje hčerke

Da bi oče ne vedel za hčerko, se pač redko pripeti. V matrikah mesta Turina je zabeleženo, da je Justina Marija Masoero, rojena leta 1916, hči Enrica Masoera in Gabrijele Barethove. Med svetovno vojno je bil Masoero kapitan v italijanski armadi in večkrat je dobival pisma od Barethove, ki je stregla ranjenecem v vojni bolnici in je kapitana prosila za informacije o dotičnih vojaki. Kapitana je njena požrtvovalnost globoko ganila. Dopisovala sta si vedno pogostejše in naenkrat je postala njuna korespondenca intimna. In tako se je zgodilo, da je Masoero l. 1916 vzel 25-letno Gabrijele Barethovo ter ostal pri nji samo en dan.

Kapitan je ostal na bojišču do konca vojne in žena mu je dan za dnem pisala. Proti koncu vojne je pa žena nekam odstopala in kmalu je dobil kapitan uradno obvestilo, da je bil zakon ločen, ker se dolgo ni vedelo, kje je mož, a žena je odpotovala s svojim bivšim ljubčkom v Francijo. Od takrat Masoero o svoji ženi ni imel nobenih vesti in se mu niti sanjalo ni, da ima hčerko. Sele te dni je v matričnem uradu zvedel, da je Justina njegova hči, ki je stara že 17 let. Ker pa ne ve za njeno bivališče, je najbrž še dolgo ali pa celo nikoli ne bo poznal.

Nesrečna žena.

— Možiček, hudo mi je, toda priznati ti moram, da vedno bolj čutim, da me ne ljubiš več.

— Kolikokrat ti bom moral pa še pri-seči, da te ljubim?

— Žena ihte: Ah, saj vendar ne moreš ljubiti žene, ki nosi tako star klobuk.

DANES PREMIERA

ob 4., 1/8. in 9.1/4 uri

V »UFINEM« VELEFILMU

Črni huzar

V režiji: Gerhard Lamprecht — Glasba: Eduard Kunneke. Kot dopolnilo: »Ufin« kulturni film »Na vrhu planinskih gozdov« in nov »Ufin« zvočni tehnik

Mady Christians

dražestna blondinka, ljubca žena, mlada in polna šarma

Conrad Veidt

mož železnih živec in srca polnega ljubezni, zvestobe

Wolf Albach Retty

mladenič, poln poguma, življenja in navdušenja

Otto Wallburg

zaljubljen, pozabljen in komičen diplomomat

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Predprodaja vstopnic od 11. do 12.15 ure

Mali oglasi

Vaša beseda 60 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakito! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas 5—

POSOJILA

POSJOJILA
Na hranilne knjižice Mestne hranilnice ljubljanske, ljubljanske kreditne banke in Prastredne preskrbitim pod ugodnimi pogoji. Zglasti se je osebo: Zore, Ljubljana, G. e. daljška ul. 12. 1125

KUPIM

FILMFOTO
6x9 kupim. Ponudbe s ceno, opisom optike in oblike na naslov: Bregant Josip, Bled.

NEPREMIČNINE

PEKARNO
s 1. aprilom odda Anton Bohorč, Gorjke-Golnik. Potrebno 4—5000 Din. 1499

SLUŽBE

NATAKARICA
eventuelno zakonca brez otrok ali dve ženski, s kavcijo Din 10.000, lahko dobijo gostilno na račun ali nje vodstvo. — Josip Kirtič, Celje, Ljubljana, sika cesta. 1500

DROGISTA
mladega in agilnega išče drogerija Weinberger i drug. Zagreb, Ilica št. 6. 1495

POUK

VAJENCA
s primerno začetno plačo sprejemam. Anton Fuchs, Klepar, Gosposvetska c. 16. 1502

GLASPA

IZPOSOJAMO
plošče, gramofone, radio-aparate. »SLAGER«, Aleksandrova c. 4. (prehod »Viktoria« palače)

PRODAM

GOLOBE
(Flementiner) prodam. — Velika čolnarska ul. 4.

MOTORSKO KOLO
s prikloico in električno razsvetljavo v brezhibnem stanju ugodno naprodaj v Vevčah št. 10. 1497

SADNA DREVESA!
Zaradi izpraznitve drevesnice na Poljanski cesti je naprodaj več tisoč visokodebelnih in pritičnih jablan in hrsk, marelic in breskev po znižanih cenah. Zahtevajte cenik ali zglasti se osebno pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. 17/7

RAZNO

VSEM JOŠKOM IN JOZICAM
priredi gostilna Frankopanski dvor (Reininghaus) veselico s plesom v nedeljo 19. III. Vabljeni vsi. 1501

ZASTOPSTVA

za Srbijo sprejme v Beogradu dobro vpeljana agentura. Po nudi na naslov: Ivan Kralj, Beograd, Karadjordjeva ulica 69. 1496

FRANC FUJAN

kritje in poprava vsakovrstnih streh, kakor lesocementnih itd.

LJUBLJANA, Galjevičeva št. 9

OBLEKE in SUKNJE

kupite najbolje pri A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Manufakturo

po nizki ceni in v veliki izbiri vam nudi

Oblačilnica za Slo-venijo, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 29

(v hiši Gospodarske zveze). Prodaja tudi na

hranilne knjižice

članice Zadrzne zveze, Ljubljana. 1503

Sveže, najfinejše norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne DR. G. PICCOLLIJA v LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebom.

Zahtevajte pri Vašem trgovcu tudi

Mate-čaj

Zavitek za 25 porcij

Din 3.50

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu tudi

Mate-čaj